

кілька документів міжнародного рівня: Всесвітня програма дій щодо інвалідів (1982 рік), Конвенція про права інвалідів (2006 рік) і ін.

Всі ці законодавчі ініціативи в розвинених країнах успішно втілюються в життя, і на сьогоднішній день інвалід-візочник в Європі або в США відчуває себе цілком комфортно.

ПРИНЦИПИ ОРГАНІЗАЦІЇ ПРЕДМЕТНО-ПРОСТОРОВОГО СЕРЕДОВИЩА ПІШОХІДНИХ ВУЛИЦЬ

А. В. КРАВЕЦЬ, С. М. ЧЕПУРНА,

*Харківський національний університет міського господарства
імені О. М. Бекетова (м. Харків, Україна)
E-mail: s.chepurna0274@gmail.com*

Сьогодні в умовах сучасної техногенної цивілізації стрімко з'являються нові типи високо комфортних міських просторів. Сучасна практика міського дизайну потребує науково обґрунтованих принципів організації таких просторів, що відповідають рівню міської культури і ідеалам міста ХХІ століття. Для вирішення цих завдань буде вкрай корисним вивчення досвіду організації пішохідних просторів у міських центрах і, в першу чергу, пішохідних вулиць.

Під комфортом міського середовища розуміється:

- Поділ транспортного і пішохідного руху - створення безтранспортних зон і пішохідних просторів (безпека і психологічна захищеність людини);
- Пішохідна вулиця як загальноміський громадський центр лінійного характеру (виникає особлива форма проведення часу - прогулянки вздовж вітрин, кафе, магазинів);
- Інтер'єрний характер простору, облаштованого і оснащеного ергономічними меблями та обладнанням;
- Вулиця як рекреація з особливою атмосферою для проведення часу;
- Психо-емоційний і «естетичний» комфорт як розвинена форма спілкування громадян в сучасному місті.

На основі теоретичного аналізу можна виявити особливості організації предметно-просторового середовища пішохідної вулиці як «тотального синтезу» дизайну з різними видами проектно-художньої діяльності - архітектурою, містобудівним, ландшафтним, графічним і монументально-декоративним мистецтвом.

У процесі організації предметно-просторового середовища пішохідної вулиці як єдиного просторового комплексу виникає питання про

дизайн архітектурного фасаду. В рамках цього поняття різні елементи графічного дизайну, вуличних меблів і устаткування, технічні пристрої і інші об'єкти індустриального дизайну стають одночасно деталями архітектурного фасаду і складовою частиною предметного комплексу вулиці, тим самим включаючи архітектурний фасад в загальне художньо-дизайнерське рішення ансамблю пішохідної вулиці.

Пішохідні вулиці принесли з собою і новий тип міської скульптури. Замість традиційно помпезних статуй, пам'ятників і монументів в міське середовище прийшли камерні скульптурні (з фігурами людини або тварин у натуральну величину або 2/3 його зростання) і декоративні об'ємні форми, розраховані на сприйняття з ближніх дистанцій, а часто і на тактильний контакт з глядачем (барельєфи).

Ергономічні принципи (пов'язані з особливостями зорового сприйняття) були використані при проектуванні систем візуальних комунікацій пішохідних вулиць, визначаючи використання кольорових сполучень, форми графічних знаків, шрифтів і образів.

В умовах дефіциту площі історичних центрів (де головним чином розміщуються пішохідні вулиці) з'явилися нові компактні форми озеленення, водні пристрої (підняті над пішоходами вазони, підвішені на ліхтарних стовпах квітники, вода, що стікає по стіні або сходами та ін.). При цьому такі водні пристрої часто виконуються цікавими, ігровими, інтерактивними, тим самим посилюються їх «ландшафтний ефект».

Необхідно зазначити, що процес створення пішохідних вулиць представляє собою комплексну організацію великого просторового організму з різнохарактерною архітектурною забудовою, що вимагає тим самим його художньо-тематичної і стильової єдності (ансамблевої).

ТЕРИТОРІАЛЬНА ОРГАНІЗАЦІЯ МІСЬКОЇ РЕКРЕАЦІЇ: РЕГІОНАЛЬНИЙ АСПЕКТ

Т. Г. БАСОК, К. І. ВЯТКІН,

*Харківський національний університет міського господарства
імені О. М. Бекетова (м. Харків, Україна)*

E-mail: kafedrambg@i.ua

Міська рекреація має важливе значення для відновлення сил громадян великих промислових центрів. В сучасних економічних умовах постає проблема аналізу територіальної організації і спрямованості міського відпочинку, знаходження нових шляхів і привабливих пропозицій.